

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/77/2022
Identifikačné číslo spisu: 7217223995
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Katarína Katková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7217223995.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v spore žalobkyne N. K., narodenej XX. A. XXXX, R., V. X, zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Kolárikovou, Košice, Stará Prešovská 10, proti žalovanej N. F., narodenej XX. W. XXXX, B. Y. G. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Dášou Komkovou, Prešov, Hlavná 27, o vydanie dedičstva oprávnenému dedičovi, vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 22C/18/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. júna 2021 pod sp. zn. 11Co/258/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 28. februára 2019 č. k. 22C/18/2017- 233 uložil žalovanej povinnosť vydať žalobkyni do 15 dní od právoplatnosti rozsudku dedičstvo po poručiteľovi A. N., narodenému X. K. XXXX, zomrelom XX. X. XXXX, naposledy bytom V. Č.. X, R. a to tak, že žalobkyňa sa stáva podielovou spoluvlastníčkou o veľkosti podielu 1/2 v pomere k dedičstvu, a to:

• byt č. XX, vchod č. X, na XX. poschodí obytného domu, súpisné č. XXXX na V. M. Č.. X v R., na parcele reg. „C“, p. č. 2496/11, druh pozemku zastavané plochy a nádvoría o výmere 626 m², na parcele reg. „C“, p. č. 2496/13, druh pozemku zastavané plochy a nádvoría o výmere 626 m², spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu vo výške podielu 33/10 000,

spoluvlastnícky podiel k pozemku, parcele č. 2496/11, parcele č. 2496/13 vo výške podielu 33/10 000, nachádzajúce sa v katastrálnom území C., obec R. - K., zapísané na LV č. XXXXX,

• rodinný dom, súp. č. XX, na p. č. 227, parcely registra „C“, č. p. 226, druh pozemku záhrady, o výmere 646 m², č. p. 227, druh pozemku zastavané plochy a nádvoría, o výmere 511 m², č. p. 2231/6,

druh pozemku ostatné plochy a nádvoría vo výmere 175 m², nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXX,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXX a to parcely registra „E“, č. p. 1974, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 24446 m², č. p. 1975, druh pozemku ostatné plochy o výmere 16503 m², č. p. 1976, druh pozemku lesné pozemky vo výmere 311471 m², č. p. 2009, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 5640 m², v podiele 213/59950 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXX a to parcely registra „E“, č. p. 357, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 1527 m², č. p. 358, druh trvalé trávne porasty o výmere 584 m², č. p. 1854, druh pozemku trvalé trávne porasty vo výmere 4302 m², č. p. 1856, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 197794 m², č. p. 1857, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 338 m², č. p. 1965, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 6538 m², č. p. 1970, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 2038 m², č. p. 1971, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 7338 m², č. p. 1972, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 30029m², č. p. 1973/1, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 3054 m², č. p. 1973/2, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 29766 m², č. p. 2008/1, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 83155 m², č. p. 2008/2, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 420 m², č. p. 2008/3, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 488 m², č. p. 2010, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 7415 m², č. p. 2011, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 129292 m², č. p. 2012, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 36282 m², č. p. 2016, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 1389 m², v podiele 157/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXX a to parcely registra „C“, č. p. 2017, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 151895 m², v podiele 213/59950 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „E“, č. p. 2013/1, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 4854 m², č. p. 2013/2, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 1007 m², č. p. 2015/1, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 3388 m², č. p. 2015/2, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 26635 m², v podiele 330/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „E“, č. p. 2015/3, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 8256 m², v podiele 330/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „E“, č. p. 2013/4, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 74895 m², v podiele 330/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „E“, č. p. 2013/3, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 45030 m², v podiele 330/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „C“, č. p. 2019, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 4839 m², č. p. 2020/1, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 15023 m², č. p. 2020/2, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 3846 m², č. p. 2022, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 23497 m², č. p. 2124/1, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 190698 m², č. p. 2124/3, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 559 m², v podiele 157/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „C“, č. p. 2013/101, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 2892 m², č. p. 2013/102, druh pozemku lesné pozemky, o výmere 12956 m², v podiele 157/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „E“, č. p. 2006/1, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 10791 m², č. p. 2006/3, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 12442 m², č. p. 2006/4, druh pozemku trvalé trávne porasty o výmere 683 m², č. p. 2006/5, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 516 m², v podiele 2006/6, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 8284 m², č. p. 2014/1, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 20529 m², č. p. 2014/2, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 4735 m², v podiele 157/39252 z celku,

- nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. Y. G., obec B. Y. G., zapísané na LV č. XXXX a to parcely registra „C“, č. p. 2008/2, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 4120 m², č. p. 2008/3, druh pozemku trvalé trávne porasty, o výmere 2504 m², v podiele 157/39252 z celku,
- cenný papier, vkladná knižka č. IBAN: C. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, C. R., spoločný vklad, vedená na meno poručiťľa v C. C., a.s., so sídlom L. XX, E. v hodnote 5.022,43 eur, spolu s 5% ročným úrokom zo sumy 5.022,43 eur od 6. júna 2017 až do zaplataenia
- cenný papier, vkladná knižka č. IBAN: C. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, C. R., vedená na meno poručiťľa v C. C., a.s., so sídlom L. XX, E. v hodnote 1.862,54 eur, spolu s 5% ročným úrokom zo sumy 1.862,54 eur od 6. júna 2017 až do zaplataenia,
- zostatok na účte č. IBAN: C. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, C. C., vedenom na meno poručiťľa v C. C., a.s., so sídlom L. XX, E. v hodnote 128,36 eur, spolu s 5% ročným úrokom zo sumy 128,36 eur od 6. júna 2017 až do zaplataenia,
- cenný papier, vkladná knižka č. IBAN: C. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedená na meno poručiťľa v I. E., a.s., so sídlom Z. Y.Q. X, E. v hodnote 1.238,23 eur, spolu s 5 % ročným úrokom zo sumy 1.238,23 eur od 6. júna 2017 až do zaplataenia (I. výrok).

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (II. výrok).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva žalobkyňa sa žalobou domáhala vydania polovice dedičstva po poručiťľovi A. N., narodenom X. K. XXXX, zomrelom dňa XX. X. XXXX, naposledy bytom V. X, R. (ďalej len „poručiťľ“).

1.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa, § 115, 451 ods. 1, 2, § 460, § 461 ods. 1, § 475 ods. 1, 2, § 485 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (účinného od 1. februára 2013).

1.3. Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo sporným, že poručiťľ A. N. zomrel dňa XX. X. XXXX. Dedičské konanie po poručiťľovi bolo vedené Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 24D/168/2017, a to poverenou notárkou JUDr. Z. R.. Jedinou dedičkou v tretej dedičskej skupine v tomto dedičskom konaní bola žalovaná (neter poručiťľa), ktorej bolo uznesením zo 6. júna 2017 č. k. 24D/168/2017-56, Dnot 67/2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 6. júna 2017, potvrdené nadobudnutie dedičstva (hnuteľné a nehnuteľné veci) po poručiťľovi v celosti. Žalobkyňa nebola účastníčkou dedičského konania po poručiťľovi. Zmenu rozhodnutia notára ako súdneho komisára bolo možné dosiahnuť žalobou o vydanie dedičstva podľa § 485 Občianskeho zákonníka.

1.4. Oprávneným dedičom je osoba, ktorá je síce dedičom poručiťľovho majetku, už v dobe jeho smrti, ale súd s ňou, ako s dedičom nekonal. Je to teda osoba, ktorej svedčí niektorý z dedičských titulov. Oprávnený dedič môže svoje právo na vydanie dedičstva uplatniť voči nepravému dedičovi dedičskou žalobou a takúto žalobu je oprávnený podať len ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, hoci ním mal byť. Žaloba oprávneného dediča smeruje proti nepravému dedičovi a jej obsahom je vydanie majetku, ktorý má z dedičstva. Takúto žalobu súd akceptuje iba za podmienky, že dedičské konanie, v ktorom bolo dedičstvo potvrdené nepravému dedičovi, bolo právoplatne skončené. Dňom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dedičstvo potvrdené nepravému dedičovi, začína plynúť oprávnenému dedičovi trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku proti nepravému dedičovi. Pokiaľ ide o samotnú žalobu oprávneného dediča, nejde o určovaciu žalobu v zmysle ustanovenia § 137 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“), pretože naliehavý právny záujem na určení v danom prípade nie je potrebné preukazovať. Žaloba v zmysle ustanovenia § 485 Občianskeho zákonníka môže byť úspešná, ak sa žalobcovi pri splnení zákonných predpokladov podarí vyvrátiť právnu domnienku subjektívneho dedičského práva žalovaného ako nepravého dediča tým, že preukáže svoje dedičské právo a vylúči tak, aby nepravý dedič celkom, alebo sčasti nadobudol dedičstvo.

1.5. Súd prvej inštancie konštatoval, že žaloba bola žalobkyňou podaná v trojročnej premlčacej dobe na uplatnenie nároku, teda včas. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby, ktorú si uplatnila. Z pripojeného dedičského spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 24D 168/2017 vyplynulo, že v rámci dedičského konania súd nekonal so žalobkyňou ako so zákonnou dedičkou tretej dedičskej skupiny, teda ako s osobou, ktorá žila s poručiťľom najmenej po dobu jedného

roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorá sa z toho dôvodu starala o spoločnú domácnosť.

1.6. K dedeniu v tretej skupine dochádza vtedy, ak nededia potomkovia, manžel ani rodičia poručiťľa. Dedičia tretej skupiny zákonných dedičov dedia rovnakým dielom. Každý z nich môže dediť aj samostatne. Pokiaľ ide o spolužijúce osoby, pôjde o osoby, ktoré s poručiťľom prípadne ani nie sú v príbuzenskom pomere, ale žili s ním vo vzťahu, ktorý z hľadiska citového, mravného a hospodárskeho sa podobal rodinnému vzťahu a v niektorých prípadoch ho možno aj nahrádzal. U spolužijúcich osôb musia byť súčasne splnené tieto zákonné podmienky: 1. spolužitie s poručiťľom v spoločnej domácnosti, 2. existencia minimálnej dĺžky spolužitia v spoločnej domácnosti (aspoň jeden rok pred smrťou poručiťľa), 3. starostlivosť o spoločnú domácnosť alebo odkázanosť uvedených osôb na výživu poručiťľa.

1.6.1. Spoločnú domácnosť tvoria ľudia, ktorí spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Predpokladá sa skutočné a trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých ľudí tak, akoby boli členmi rodiny, teda ľudí, ktorí nemajú inú domácnosť. Iba samotné spolužitie osoby v domácnosti poručiťľa nezakladá dedičský nárok takejto osoby. Pre posúdenie spoločnej domácnosti nie je rozhodujúce bydlisko jej členov podľa evidencie obyvateľstva. Ďalším znakom spoločnej domácnosti je jej trvalosť. Spolužitie osôb s poručiťľom v spoločnej domácnosti musí existovať v čase smrti poručiťľa. Doba jedného roka starostlivosti o spoločnú domácnosť sa počíta späťne odo dňa smrti poručiťľa a je potrebné, aby v čase poručiťľovej smrti trvalo uvedené spolužitie. Súčasne musí byť splnená podmienka, že spoločná domácnosť musela v tejto dobe existovať nepretržite bez prerušenia. Je potrebné, aby spolužijúca osoba z dôvodu faktického spolužitia v spoločnej domácnosti sa o túto domácnosť starala alebo bola odkázaná výživou na poručiťľa. Nie je vylúčené, aby jednotlivé spolužijúce osoby mali vlastné úspory. Nie je tiež potrebné, aby všetky osoby prispievali na chod domácnosti v rovnakej miere, alebo aby prispievali výlučne finančne. Každý z členov domácnosti tak prispieva podľa svojich vlastných možností. Aj aktívny výkon domácich prác, respektíve starostlivosť o domácnosť možno považovať za spoločné podieľanie sa na potrebách domácnosti. Nemožno však označiť za osoby žijúce v jednej domácnosti osoby, ktoré síce žijú v jednom byte, avšak hospodária samostatne (typickým príkladom je podnájomca v byte nájomcov). Osoba spolužijúca s poručiťľom v spoločnej domácnosti musí svojou osobnou činnosťou finančne alebo akýmkoľvek iným spôsobom prispievať na udržiavanie tejto domácnosti, pokiaľ jej v tom nebráni prechodné zdržovanie sa na inom mieste z vážnych dôvodov. Medzi spolu žijúce osoby patrí aj družka poručiťľa, ak spĺňa zákonné predpoklady.

1.7. V konaní bolo sporným, či žalobkyňa bola spolužijúcou osobou poručiťľa, a teda či žila s poručiťľom v spoločnej domácnosti rok pred smrťou poručiťľa, a či sa z tohto dôvodu starala o spoločnú domácnosť. Je nepochybné a jednoznačné, že žalobkyňa nebola odkázaná výživou na poručiťľa. Dôkazná povinnosť bola v tomto prípade najmä na strane žalobkyne.

1.7.1. Z vykonaného dokazovania, a to najmä z prepúšťacích správ z nemocníc, kde poručiťľ prevažne uvádzal ako najbližšiu osobu žalobkyňu a z výpovedí svedkov MUDr. G. B., R. X., G. I., A. X. a Z. R., mal súd prvej inštancie preukázané, že vzťah medzi poručiťľom a žalobkyňou možno charakterizovať ako druh a družka.

1.7.2. Zo svedeckých výpovedí týchto svedkov bolo nepochybne preukázané, že poručiťľ určite potreboval pomoc tretej osoby od augusta 2016 a túto mu poskytovala žalobkyňa, ktorá sa o neho starala, dokonca pred jeho smrťou ho aj plienkovala. Táto skutočnosť nebola popretá ani žalovanou a svedkami Š. F., C. S. a N. I..

1.7.3. V konaní nebolo preukázané poskytovanie ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti poručiťľovi inou osobou ako žalobkyňou na dennej báze, a to minimálne od augusta 2016. Poskytovanie starostlivosti poručiťľovi zo strany žalovanej posledný rok pred smrťou bolo len vo forme zabezpečenia varenej stravy, aj to nie denne, pričom je nepochybné, že poručiťľ od augusta 2016 potreboval pomoc inej osoby už len na vykonávanie základných domácich prác, zabezpečenia stravy a hygienických potrieb, preberania zásielok na pošte a podobne a neskôr už aj na vykonávanie všetkých činností vrátane dávkovania a podávania liekov, hygieny, podávania stravy (kŕmenia) a plienkovania. Všetky tieto činnosti vykonávala žalobkyňa, čo nebolo v priebehu konania popreté žiadnou stranou ani svedkom. Avšak vykonávanie týchto činností a partnerský vzťah medzi žalobkyňou a poručiťľom ešte automaticky neznačí život v spoločnej domácnosti.

1.8. Svedeckými výpoveďami R. X., G. I., A. X. a Z. R. mal súd prvej inštancie preukázané zdieľanie spoločnej domácnosti žalobkyňou a poručiťel'om po dobu dlhšiu ako rok pred smrťou poručiťel'a, a to do augusta 2016 v byte žalobkyne a neskôr v byte poručiťel'a.

1.8.1. Svedkyne A. X.W. a Z. R. na pojednávaní konanom dňa 29. mája 2018 uviedli, že žalobkyňa a poručiťel' spolu žili po dobu 15 rokov a poručiťel' mal u žalobkyne svoje osobné veci.

1.8.2. Svedkyňa R. X., ktorá ako suseda poručiťel'a a žalobkyne, nie ich kamarátka, upratovala spoločné priestory a robila odpočty vody v bytoch, taktiež potvrdila ich život v spoločnej domácnosti. Všetky tieto svedkyne bývajú v rovnakom bytovom dome ako žalobkyňa a v minulosti poručiťel', preto podľa názoru súdu prvej inštancie mali najlepšiu vedomosť o tom, či žalobkyňa a poručiťel' zdieľali spoločnú domácnosť.

1.8.3. Túto skutočnosť popierali žalovaná a svedkovia Š. F., C. S. a N. I., keď tvrdili, že vždy poručiťel'a v R. navštevovali v jeho byte, nie v byte žalobkyne. Ich svedeckým výpoveďiam však súd prvej inštancie neuveril, nakoľko sú so žalovanou v príbuzenskom pomere, a teda aj oni majú záujem na výsledku dedičského konania po poručiťel'ovi a aj tohto sporu. Týmito výpoveďami sa svedkovia snažili zlepšiť procesné postavenie žalovanej.

1.8.4. Naopak svedkovia R.Y. X., G. I. a A. X. sú „len“ susedami žalobkyne a poručiťel'a a Z. R. je kamarátkou žalobkyne, a teda nemali žiaden osobný záujem a prospech z úspechu žalobkyne v predmetnom spore. Na základe toho mal súd prvej inštancie preukázané žitie poručiťel'a a žalobkyne v jednom byte.

1.9. Pokiaľ ide o spoločnú domácnosť, bolo potrebné preukázať aj spoločné uhrádzanie nákladov na svoje potreby, resp. spoločné hospodárenie. Keďže žalobkyňa a poručiťel' mali každý svoj byt, je nepochybné, že každý z nich uhrádzal samostatne náklady spojené s bývaním, komunálny odpad ako aj daň z nehnuteľnosti. Taktiež mali každý z nich vlastné úspory. Z predložených potvrdení C. C., a.s. mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyňa bola disponentkou na účte poručiťel'a od 18. marca 2015 v neobmedzenom rozsahu, na ktorý mu bol zasielaný starobný dôchodok a naopak poručiťel' bol disponentom na účte žalobkyne v neobmedzenom rozsahu. Okrem toho mali aj vkladnú knižku C. R. č. C. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX od 10. októbra 2003. Žalobkyňa bola už v roku 2013 splnomocnená na preberanie zásielok v mene poručiťel'a.

1.9.1. Súd prvej inštancie považoval za nepravdepodobné, aby v prípade, ak by medzi žalobkyňou a poručiťel'om existoval len bežný susedský vzťah, a ak by nezdieľali spoločnú domácnosť, ako to tvrdila žalovaná a svedkovia Š. F., C. S. a N. I., že by poručiťel' umožnil žalobkyňi disponovať s jeho účtom v neobmedzenom rozsahu, na ktorý mu bol zasielaný starobný dôchodok, a teda jeho jediný mesačný príjem a naopak. Z uvedeného teda vyplynulo, že žalobkyňa a poručiťel' nepochybné spoločne hospodárili po dobu presahujúcu jeden rok pred smrťou poručiťel'a.

1.10. Súd prvej inštancie podotkol, že pri spoločnej domácnosti nie je potrebné, aby všetky osoby prispievali na chod domácnosti v rovnakej miere, alebo aby prispievali výlučne finančne. Každý z členov domácnosti tak prispieva podľa svojich vlastných možností. Aj aktívny výkon domácich prác, respektíve starostlivosť o domácnosť možno považovať za spoločné podieľanie sa na potrebách domácnosti.

1.10.1. V danom prípade sa žalobkyňa a poručiťel' podieľali na spoločnej domácnosti minimálne výkonom domácich prác, starostlivosťou o domácnosť, ako je stravovanie, pranie, vedenie domácnosti, žalobkyňa zabezpečovala dohľad nad poručiťel'om, zabezpečovala uhrádzanie poplatkov spojených s užívaním bytu a tiež prespávala v byte s poručiťel'om.

1.11. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie preukázané, že spolužitie poručiťel'a a žalobkyne s ohľadom na vykonané dokazovanie vykazovalo znaky spoločnej domácnosti dvoch fyzických osôb, ktoré spolu trvale žili po dobu zákonom stanovenú a uhrádzali náklady na svoje potreby, ako aj starostlivosť žalobkyne o túto domácnosť, a to do augusta 2016 v byte žalobkyne a od augusta 2016 v byte poručiťel'a.

1.11.1. Podľa názoru súdu prvej inštancie so žalobkyňou malo byť v dedičskom konaní po poručiťel'ovi A. N., sp. zn. 24D 168/2017, konané ako s jednou z dedičov v tretej dedičskej skupine, teda ako so spolužijúcou osobou. V takom prípade by dedičkami po poručiťel'ovi boli tak žalobkyňa, ako aj žalovaná a podľa zásad uvedených v § 475 OZ by tieto dedili poručiťel'ov majetok rovnakým dielom.

1.11.2. Keďže v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 24D 168/2017 nadobudla majetok po poručiťel'ovi v celosti len žalovaná, súd prvej inštancie preto rozhodol o povinnosti žalovanej vydať polovicu takto nadobudnutého dedičstva po poručiťel'ovi žalobkyňi.

1.12. Žalovaná ako nepravá dedička vedela, alebo mohla vedieť, že oprávnenou dedičkou je aj žalobkyňa. Dedičstvo sa v zmysle § 485 OZ vydáva podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nepravý dedič nemal majetkový prospech na ujmu oprávneného dediča. Keďže dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa, žalovaná sa bezdôvodne obohatila najneskôr dňom, kedy mohla s dedičstvom reálne disponovať, teda právoplatnosťou rozhodnutia o potvrdení nadobudnutia dedičstva v celosti dňa 6. júna 2017. Preto súd prvej inštancie od tohto dátumu priznal žalobkyni aj úroky z omeškania v zákonnej výške z polovice hodnoty na účtoch a vkladných knižkách poručiteľa, ktorých dedičkou mala byť žalobkyňa, a s ktorými od 6. júna 2017 mohla disponovať v zmysle výsledkov dedičského konania len žalovaná.

1.13. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní úspešná, preto má nárok proti žalovanej na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku vyšším súdnym úradníkom.

II.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 9. júna 2021 č. k. 11Co/258/2019-415 na odvolanie žalovanej zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol (prvý výrok) a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej 100% trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania (druhý výrok).

2.1. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že žalovaná v odvolaní ťažiskovo spochybnila skutkový záver súdu prvej inštancie ohľadne kľúčovej skutkovej okolnosti - spolužitia žalobkyne a poručiteľa v spotrebnom spoločenstve v jednej domácnosti v období jedného roka pred smrťou poručiteľa.

2.1.1. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie mal preukázaný žalobkyňou tvrdený skutkový dej predovšetkým na podklade svedeckých výpovedí R. X., G. I., A. X. a Z. R., z ktorých vyvodil skutkový záver o spolužití poručiteľa a žalobkyne. Parciálne skutkové zistenia, vyplývajúce z listinných dôkazov (najmä, že poručiteľ a žalobkyňa mali navzájom dispozičné oprávnenia k svojim účtom; spoločne sporili na vkladnej knižke; žalobkyňa bola splnomocnená na preberanie poštových zásielok určených poručiteľovi; žalobkyňa a poručiteľ sa spoločne zúčastnili osláv svojich jubilej; žalobkyňa sa o poručiteľa starala), viedli súd prvej inštancie k záveru o spotrebnom charaktere tohto spolužitia.

2.1.2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že pri hodnotení vykonaných dôkazov malo v úvahách súdu prvej inštancie význam aj posúdenie vierohodnosti v konaní vypočutých svedkov. V tomto procese súd prvej inštancie dospel k záveru o neverohodnosti svedectiev Š. F., C. S. a N. I., opisujúcich život poručiteľa ako samotársky a jeho vzťah so žalobkyňou (len) ako susedský. Dôvod vzhliadol v ich príbuzenskom vzťahu so žalovanou, determinujúci podľa jeho presvedčenia záujem na výsledku dedičského konania a skrz toho aj sporu.

2.1.3. Naproti tomu svedkyne R. X., G. I., A. X. a Z. R. prvoinštančný súd považoval za nestranné, majúc za to, že „sú len susedami žalobkyne a poručiteľa.“ Jedine v prípade Z. R. súd prvej inštancie síce konštatoval, že je v kamarátskom vzťahu so žalobkyňou, tento fakt sa však v jeho závere o vierohodnosti aj tejto svedkyne bez bližšieho zdôvodnenia neprejavil.

2.2. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov dopustil niekoľkých nesprávností. V prvom rade prvoinštančný súd prehliadol, že okolnosť, ktorá môže vplývať na svedkovu vierohodnosť (napr. aj príbuzenský pomer k strane) sama o sebe nezakladá jeho nespôsobilosť svedčiť. Pri dôkaze výsluchom svedka sa totiž hodnotí vierohodnosť výpovede nielen s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k stranám sporu alebo k prejednávanej veci, ale aj podľa ďalších právnu praxou aprobovaných hodnotiacich kritérií nestrannosti, ktorými sú najmä rozumová úroveň svedka, okolnosti, za ktorých vnímal skutočnosti, o ktorých vypovedal, ďalej spôsob reprodukcie týchto skutočností (vnútornú jednotnosť prezentovaných skutočností), chovanie sa pri výsluchu a poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov (konzistentnosť s inými dôkazmi). Hodnotenie svedka z pohľadu týchto kritérií je potrebné v stručnosti vysvetliť v odôvodnení a až na takto prijaté dôkazy je procesne správne v skutkových záveroch prihliadať. Pokiaľ súd napriek námietke alebo zrejším faktom spochybňujúcim vierohodnosť opomenie vyhodnotenie svedectva, z ktorého čerpal skutočnosti významné pre právne posúdenie veci, je jeho postup pri hodnotení dôkazov nesprávny.

2.2.1. Z toho vyplýva, že súd prvej inštancie pri hodnotení vierohodnosti svedeckých výpovedí evidentne precenil skutočnosť príbuzenského vzťahu Š. F., C. S. a N. I. so žalovanou. Na strane druhej prvoinštančný súd celkom nekriticky pristúpil k hodnoteniu svedectva Z. R., i keď podľa jeho zistenia bola kamarátkou žalobkyne a prehliadol, že rovnako kamarátsky vzťah so žalobkyňou deklarovala výslovne G. I. a implicitne tiež A. X. (prezentovala v tejto spojitosti, že sa so žalobkyňou poznajú od roku 1996; bližšie ju pozná od roku 2006; je jej blízka kamarátka a vzdialená rodina žalobkyne, skrz toho sa dostali do bližšieho kontaktu; žalobkyňu navštevovala až 4 krát do týždňa). Prítomnosť kamarátskeho vzťahu týchto svedkýň so žalobkyňou, ktorá celkom nepochybne (rovnako ako príbuzenský pomer) mohla vplývať na ich vierohodnosť, si podľa názoru odvolacieho súdu vyžiadala diametrálne odlišný prístup pri hodnotení ich svedectiev.

2.2.2. Podľa názoru odvolacieho súdu do popredia myšlienkového procesu sa mala dostať otázka ich vierohodnosti, ktorú ale súd prvej inštancie úplne prehliadol, hoci svedectvá aj svojím obsahom a podaním podporovali dôležitost hodnotenia pravdivosti svedectiev v prvom rade z tohto hľadiska.

2.2.3. Sledujúc vytvorenie procesného priestoru pre posúdenie vierohodnosti svedkov, ktorých svedectvá boli pre napadnuté rozhodnutie kľúčové, odvolací súd tieto dôkazy zopakoval (§ 384 ods. 1 CSP) a podrobil ich náležitému vyhodnoteniu, čím „napravil“ skutkovú vadu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorej sa súd prvej inštancie dopustil pri hodnotení vykonaných dôkazov a zároveň učinil zadosť tiež odvolacej námietke odvolateľky, ktorou priamo poukazovala na to, že svedkovia protistrany boli „ovplyvnení.“

2.2.4. Podľa právnu praxou uznávaných kritérií, súd pri dôkaze výpoveďou svedka musí vyhodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k stranám sporu a k prejednávanej veci a aká je jeho rozumová a duševná úroveň, ďalej so zreteľom na okolnosti, ktoré predchádzali jeho vnímanie skutočností, o ktorých vypovedá, vzhľadom tiež na spôsob reprodukcie týchto skutočností a na chovanie pri výsluchu (presvedčivosť, istota, plynulosť výpovede, ochota odpovedať na otázky a pod.) a k poznatkom, získaným na základe hodnotenia iných dôkazov (do akej miery je dôkaz výpoveďou svedka v súlade s inými dôkazmi, a či im odporuje, alebo sa naopak vzájomne dopĺňajú.

2.2.5. Pri hodnotení vierohodnosti výpovedí svedkýň G. I., A. X. a Z. R. v prvom rade nemožno prehliadnuť, že sama žalobkyňa vzťah k nim deklarovala ako blízky, s A. X. a Z. R. dokonca ako dôverný. Obdobne hodnotili kvalitu vzťahu so žalobkyňou aj tieto svedkyne - svedkyňa A. X. ho definovala ako „blízky, dôverný, kamarátsky,“ svedkyňa Z. R. ho zhodnotila v tom zmysle, že sú so žalobkyňou „...dlhoročné známe, dokonca pochádzajú z jednej obce, sú aj kolegyne, teraz sme kamarátky, veľmi jej pomáham, ja osobne sa cítim byť priateľka žalobkyne, môžem povedať že sa rozprávame aj o dôverných veciach“ a G. I. deklarovala, že so žalobkyňou sú blízki kamaráti, že sa často stretávajú a že si zverujú aj dôverné informácie.

2.2.6. Odvolací súd zdôraznil, že v procesných súvislostiach sa pomerom k strane rozumie nielen príbuzenstvo, ale aj jemu podobný vzťah blízkych osôb, alebo tiež osobný priateľský alebo naopak nepriateľský vzťah. Kategória priateľstva sa pritom chápe v užšom ako bežne zaužívanou význame - ako pevný vnútorný vzťah ľudí prejavujúci sa navonok ako intenzívny v širokom spektre najdôležitejších oblastí ich života. Z hľadiska intenzity je dôležité odlišovať takto definované priateľstvo od iných medziľudských vzťahov, aj keď i tie sú neraz označované za priateľské.

2.2.7. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné blízky a dôverný vzťah medzi žalobkyňou a svedkyňami G. I., A. X. a Z. R., považovať za priateľský.

2.2.8. Po zistení tejto okolnosti, ktorá bezpochyby mohla vplývať na schopnosť týchto svedkýň vypovedať pravdu, sústredil sa odvolací súd na posúdenie ich vnútornej konzistentnosti a tiež súladu s inými vykonanými dôkazmi.

2.3. Svedkyňa Z. R. vnímala vzťah žalobkyne a poručiteľa predovšetkým skrz ich návštevy, ktoré boli v čase tvrdeného spolužitia v byte žalobkyne (na XX. poschodí) „dosť časté“ a v byte poručiteľa (na XX. poschodí toho istého bytového domu) už menej frekventované („2 krát do týždňa“). Podľa vnímania svedkyne bol poručiteľ imobilný už v čase 4-5 mesiacov pred smrťou, pričom vtedy už nechodil, len ležal a žalobkyňa ho prebaľovala. Svedkyňa negovala návštevy žalobkyne v jej byte v čase, keď už mala bývať u poručiteľa (od augusta 2016), s vysvetlením, že vtedy už žalobkyňa v byte nebola (vo význame že sa zdržiavala u poručiteľa), a tiež aj to, aby žalobkyňa v tomto období varila poručiteľovi v jeho byte (až na jeden prípad, kedy sa poručiteľ zobudil v noci a žalobkyňa mu uvarila polievku). Svedkyňa mala vedomosť o dvoch hospitalizáciách poručiteľa v rozhodnom čase a deklarovala, že v tom čase sa so

žalobkyňou stretávali v jej byte. V zrejmom kontraste s takouto interpretáciou faktov sú tvrdenia žalobkyne, že poručiteľ bol pripútaný na lôžko a prebaľovala mu pleny až od Vianoc 2016 (necelé 2 mesiace pred smrťou), že v čase hospitalizácie poručiteľa sa zdržiavala v jeho byte, že od novembra 2016 varila v byte poručiteľa a že svedkyňa Z. R. ju v rozhodnom čase navštívila aj v jej byte.

2.3.1. Svedkyňa A. X. prezentovala, že v byte poručiteľa žalobkyňu nenavštevovala, pričom spresnila v tejto spojitosti, že poručiteľ prijímať návštevy nechcel a uviedla tiež, že za žalobkyňu „šeky“ nevyplácala. Naproti tomu žalobkyňa tvrdila, že táto svedkyňa vyplácala „šeky“ aj za ňu a že v období od mesiaca august 2016 ich (ju a poručiteľa) navštevovala častejšie (ako ostatné svedkyne) - „dá sa povedať aj 3 krát do týždňa.“

2.3.2. Svedkyňa G. I. najprv tvrdila že sa žalobkyňa do bytu poručiteľa nast'ahovala, „...keďže ho nechcela už nechať samého, lebo už sa nedalo, lebo už ledva chodil“ po tom, čo ju suseda X. zavolała k poručiteľovi, ktorý vo svojom byte spadol a kričal. Spresnila, že k tomuto incidentu došlo niekedy na jeseň 2016 („možno mesiac september“), a že v tom čase žalobkyňa varila vo svojom byte večeru. Naproti tomu je nesporným faktom, že k svedkyňou opisovanému incidentu došlo až v mesiaci december 2016 (dávno po žalobkyňou tvrdenom presťahovaní sa do bytu poručiteľa), kedy už podľa tvrdenia žalobkyne mala variť u poručiteľa. Svedkyňa interpretovala podobu spolužitia a okolnosti zmeny spoločnej domácnosti žalobkyne a poručiteľa zmätočne aj v inom. Na jednom mieste prezentovala, že žalobkyňa sa do bytu poručiteľa nast'ahovala, aby nebol sám; vzápätí nelogicky dodala, že dovtedy žili u žalobkyne. Na vysvetlenie tejto nezrovnalosti tvrdila, že aj predtým žalobkyňa poručiteľa ošetrovala, varila avšak dole. Na to uviedla, že poručiteľ a žalobkyňa spolu žili, no vzápätí opäť bez akéhokolvek racionálneho vysvetlenia skonštatovala, že „Keď už bolo zle so žalobcom (správne poručiteľom, pozn. odv. súdu), ona (žalobkyňa, pozn. odv. súdu) chodila k nemu.“ Rozumela tým podľa doplňujúceho vysvetlenia to, že žalobkyňa „Chodila mu (poručiteľovi, pozn. odv. súdu) pomáhať sa okúpať. V tom čase varila u seba, pretože pán N. nevedol kuchyňu, uvarené jedlo nosila hore, potom už žalobkyňa odniesla svoje riady hore a varila v byte poručiteľa.“ V tejto spojitosti svedkyňa najprv spresnila, že v čase keď žalobkyňa varila vo svojom byte, v tomto aj prespávala, potom uviedla, že nevie, kde spala žalobkyňa a kde poručiteľ a napokon tvrdila, že žalobkyňa prespávala u poručiteľa a do svojho bytu chodievala len variť.

2.3.3. Popri jasných rozporoch v zásadných tvrdeniach, ktoré svedkyne nedokázali uspokojivo vysvetliť, boli ich výpovede v mnohých pasážach neisté (svedkyňa A. X. napr. pri vysvetlení dôvodu, pre ktorý prestala žalobkyňu s poručiteľom navštevovať po presťahovaní sa do bytu poručiteľa; svedkyňa Z. R. napr. v otázke vnímania zdravotného stavu poručiteľa a svedkyňa G. I. napr. v už zmienených súvislostiach) a v odpovediach na položené otázky boli často vyhýbavé (svedkyňa A. X. napr. pri vysvetlení svojho skoršieho tvrdenia, že v byte poručiteľa spala žalobkyňa na rozťahovacom gauči; svedkyňa Z. R. napr. v odpovedi na otázku, prečo prestala žalobkyňu navštevovať v jej byte a svedkyňa G. I. napr. pri vysvetľovaní pôvodu informácie, že žalobkyňa mala spať v byte poručiteľa na nafukovačke). Celkom evidentná bola u týchto svedkýň tiež snaha napomôcť žalobkyňi (svedkyne A. X. a Z. R. napr. spontánnym vysvetlením dôvodu neprítomnosti poručiteľa počas návštev žalobkyne a svedkyňa G. I. napr. celkom zreteľným sklonom prezentovať vlastné predstavy ako fakty). Napokon vo výpovediach svedkýň nemožno prehliadnuť ani vysokú mieru zhody v osnove nimi prezentovaných skutočností, ktorá v podstatných momentoch zodpovedala tiež výpovedi žalobkyne. Každá zo svedkýň sa v spontánnej časti svojej výpovede zmienila postupne o tom, že navštevovali poručiteľa a žalobkyňu, že skrz toho vnímali ich spolužitie v spoločnej domácnosti. Na to svedkyne nadviazali opisom zhoršenia zdravotného stavu poručiteľa a s tým spojenej starostlivosti o poručiteľa žalobkyňou, ktorý zavŕšili vyjadrením dôvodu „presťahovania“ sa do bytu poručiteľa a tvrdením, ako v ňom poručiteľka prespávala.

2.3.4. Odvolací súd poukázal aj na nesúrodosť tvrdení samotnej žalobkyne. Tá na jednom mieste tvrdila, že plienky kupovala poručiteľovi z jeho vlastných peňazí; na inom mieste zase prezentovala, že tak robila z peňazí spoločných a nakoniec prezentovala, že plienky, hygienické potreby ale aj potraviny zakupovala z finančných prostriedkov čerpaných z účtu poručiteľa. Vô vzťahu k spôsobu prípravy stravy najprv tvrdila, že od augusta 2016 varila len v byte poručiteľa, pričom na tomto tvrdení kategoricky zotrvala aj po konfrontácii s odlišnými tvrdeniami svedkýň ohľadne tejto skutočnosti. Až následne svoje tvrdenie zmenila v tom zmysle, že najprv varila vo svojom byte a až následne varila u poručiteľa. Alebo na jednom mieste uviedla, v súvislosti s interpretáciou okolností, za ktorých poručiteľ v mesiaci december

2016 spadol, že do svojho bytu išla pre lieky a prezlieť sa (pozn. svedkyňa G. I. prezentovala, že žalobkyňa vo svojom byte varila večeru), na inom mieste zase, že lieky mala uložené v byte poručiťa. Tiež najprv prezentovala, že v byte poručiťa spala na zemi, neskôr už tvrdila, že spala na epedách a potom aj na nafukovačke. V zrejmom kontraste s jej tvrdením, že v byte poručiťa varila, lebo ho nemohla nechať samého, bol ňou uvádzaný fakt, že do svojho bytu sa mala chodiť prezliekať, vykonávať hygienické potreby a prať. Vo vzájomnej súvislosti tieto skutočnosti (že nechcela poručiťa nechávať samého a že vo svojom byte mala základné veci) stavajú do nelogickej polohy tvrdenie žalobkyne, že v čase hospitalizácie poručiťa žila v jeho byte. Tieto skutočnosti podľa posúdenia odvolacieho súdu dostatočne osvedčujú sklon k účelovej interpretácii faktov žalobkyne a formulácii čestných prehlásení, ktorými z jej iniciatívy svedkyne Z. R. a A. X. výslovne potvrdili nepretržité spolužitie s poručiťom od roku 2002 až do jeho smrti, hoc podľa ich svedectiev na takéto komplexné vyjadrenie rozhodne nedisponovali dostatočnými informáciami, tiež schopnosť podsunúť svedkom vlastné hodnotenie faktov.

2.3.5. Na podklade týchto úvah a zistení odvolací súd dospel k záveru, že svedecké výpovede G. I., A. X. a Z. R. nemožno v žiadnom prípade považovať za vierohodný podklad pre záver podporujúci skutkovú variantu žalobkyne.

2.3.6. Pokiaľ ide o svedkyňu R. X., tá vo svojej výpovedi potvrdila vo svojej podstate len skutočnosť, že pokiaľ robila u žalobkyne odpočet (spotreby médií), poručiť sa v jej byte zdržiaval. Výpoveď svedkyne nemala priamu výpovednú hodnotu k povahe spolužitia žalobkyne a poručiťa, už vôbec nie adresne vo vzťahu k rozhodnému obdobiu. Explicítne o tom nakoniec svedčí jej vlastné vyjadrenie „Ja sa neviem vyjadriť k tomu, či v priebehu roku 2016 poručiť a žalobkyňa žili v jednom byte.“ Pokiaľ sa aj svedkyňa k sledovanému obdobiu v konkrétnych súvislostiach vyjadrila, v jej tvrdení „...vtedy sa (poručiť, pozn. odv. súdu) stiahol do bytu a vtedy p. K. chodila k nemu už variť, pretože potreboval celodennú starostlivosť“ rozhodne nemožno vzhľadnúť ani len náznak toho, aby žalobkyňa a poručiť zdieľali jednu a tú istú domácnosť. Obdobne takéto zistenie nepodporuje ani výpoveď svedka žalobkyne MUDr. G. B., ktorý sa, ako správne vyzdvihla žalovaná v odvolacom konaní, vyjadril, že „...pokiaľ viem, na noc chodila spať žalobkyňa k sebe.“

2.3.7. Mimo týchto svedkov žalobkyňa na preukázanie trvalého spolužitia s poručiťom v jednej domácnosti v rozhodnom čase nepredložila ani neoznačila dôkaz, ktorý by mal k tejto kľúčovej a medzi stranami spornej okolnosti priamu výpovednú hodnotu.

2.3.8. Odvolací súd podotkol, že je treba pripustiť dôkazný význam aj nepriamych dôkazov, o ktoré žalobkyňa v spore opierala svoje tvrdenia o blízkom vzťahu s poručiťom, o prejavoch dôvery, o vzájomnej pomoci, zvlášť z jej strany v období, kedy už bol poručiť na to vzhľadom na zlý zdravotný stav odkázaný. Pri hodnotení týchto dôkazov je však potrebné mať na zreteli, že v právnej praxi sa ustálilo, že na základe nepriamych dôkazov je možné urobiť skutkový záver len v prípade, ak vzájomne súvisia a podporujú sa, sú navzájom súladné a v tejto vzájomnej previazanosti nepripúšťajú iný logický priebeh udalostí. Skutočnosť preukazovanú len nepriamymi dôkazmi tak možno považovať za preukázanú vtedy, ak na základe výsledkov hodnotenia týchto dôkazov je možné nadobudnúť istotu (presvedčenie) o tom, že táto skutočnosť sa naozaj stala (že je pravdivá); nestačí pritom ak prichádza do úvahy len možnosť jej pravdivosti (jej pravdepodobnosť). Pokiaľ výsledky hodnotenia nepriamych dôkazov vytvárajú podmienky len pre úsudok, že je možné (viac alebo menej pravdepodobné), že dokazovaná skutočnosť sa stala, a teda zároveň pripúšťajú aj možnosť (väčšiu alebo menšiu pravdepodobnosť), že sa dokazovaná skutočnosť naopak nestala, nemožno urobiť na základe nepriamych dôkazov záver o pravdivosti takejto skutočnosti. Zároveň platí, že za skutkovú variantu k nepriamymi dôkazmi preukazovanej skutočnosti sa nepovažuje taký skutkový dej, ktorý predstavuje nelogický spôsob priebehu udalostí, ktorý zakladá rozumné pochybnosti, že k nemu došlo alebo ho nemožno v okolnostiach prípadu považovať za vierohodný. To vo svojej komplexnosti znamená, že pokiaľ výsledky hodnotenia nepriamych dôkazov síce vytvárajú podmienky len pre úsudok, že je možné, že dokazovaná skutočnosť sa stala, a teda zároveň pripúšťajú aj možnosť, že sa dokazovaná skutočnosť naopak nestala, pokiaľ možnosť, že sa dokazovaná skutočnosť nestala je nelogická, rozumovo pochybná alebo neverohodná, je potrebné takúto skutočnosť považovať za preukázanú.

2.4. Podľa odvolacieho súdu v posudzovanom prípade nemožno na základe vykonaných dôkazov bezpečne a nad akékoľvek pochybnosti vyvodiť skutkový nález o trvalom (nepretrženom) spolužití žalobkyne a poručiťa v jednej domácnosti v období jedného roka pred smrťou poručiťa (v čase od

17. februára 2016 do 17. februára 2017).

2.5. Z pohľadu naznačených právno-teoretických východísk totiž vo svetle vykonaných nepriamych dôkazov nemožno žalovanou prezentovaný skutkový variant, vystavaný na tvrdení, že minimálne od mesiaca august 2016 už spolužitie žalobkyne a poručiťľa netrvalo, považovať ani za dôkazne vyvrátený a ani za nelogický, rozumovo pochybný či zjavne nevierohodný. Práve naopak, podľa názoru odvolacieho súdu v konaní vyšli najavo skutočnosti, ktoré do žalobkyňou tvrdeného skutkového deja vnášajú skôr neistotu než odpovede na otázky, ktoré prirodzene vyvstali v súvislosti so špecifickým usporiadaním pomerov medzi žalobkyňou a poručiťľom.

2.5.1. Týmto záverom odvolací súd v žiadnom prípade nemienil spochybníť ani to, že žalobkyňa a poručiťľ mali v určitom období k sebe citovo blízko, ani to, že tento ich vzťah mal rôzne prejavy, či už v podobe dispozičných oprávnení k účtom, splnomocnenia na preberanie pošty, či rôznych foriem vzájomnej náklonnosti a pomoci. Už vôbec tým odvolací súd nechcel znevážiť fakt, že žalobkyňa poručiťľovi na sklonku jeho života pomáhala v chorobe. Odvolací súd tým vo svojej podstate akcentoval právny stav, ktorý pre vznik dedičského titulu spolužívúcej osoby nezastupiteľne vyžaduje trvalé a neprerušené spolužitie s poručiťľom po určený čas.

2.5.2. Práve táto skutočnosť nebola v konaní z pohľadu odvolacieho súdu bezpečne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázaná, zvlášť vo vzťahu k poslednému polroku života poručiťľa, v ktorom v spolužití so žalobkyňou súčasne figurovali dve domácnosti a dominovala pohnútkou viac osobnej pomoci než starostlivosti o spoločnú domácnosť.

2.6. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu, zamietol.

2.7. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania vrátane nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 255 ods. 1 CSP s prihliadnutím na to, že žalovaná mala plný procesný úspech, a preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania i nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyňi v plnom rozsahu.

III.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP.

3.1. Mala za to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je formalistické, nedostatočné a nezrozumiteľné s nesprávnym právnym posúdením. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí neozrejmil svoje myšlienkové úvahy, spôsob hodnotenia dôkazov, skutkové zistenia a vyvedené právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený, aby žalobkyňa nemusela hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť, ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú (III.ÚS 311/07, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

3.2. Poukázala na to, že odvolací súd konštatoval: „Súd prvej inštancie pri hodnotení vierohodnosti svedeckých výpovedí evidentne precenil skutočnosť príbuzenského vzťahu Š. F., C. S. a N. I. so žalovanou. Na druhej strane prvoinštančný súd celkom nekriticky pristúpil k hodnoteniu svedectva Z. R.Č., i keď podľa jeho zistenia bola kamarátkou žalobkyne a prehliadol, že rovnako kamarátsky vzťah so žalobkyňou deklarovala výslovne G. I. a implicitne tiež A. X.. Prítomnosť kamarátskeho vzťahu týchto svedkýň so žalobkyňou, ktorá celkom nepochybne (rovnako ako príbuzenský pomer) mohla vplývať na ich vierohodnosť, si podľa názoru odvolacieho súdu vyžiadala diametrálne odlišný prístup pri hodnotení ich svedectiev. Do popredia myšlienkového procesu sa mala dostať otázka ich vierohodnosti, ktorú ale súd prvej inštancie úplne prehliadol, hoci svedectvá aj svojím obsahom a podaním podporovali dôležitosť hodnotenia pravdivosti svedectiev v prvom rade z tohto hľadiska.“

3.2.1. Uvedené zistenie odvolacieho súdu považovala za nesprávne z dôvodu, že svedkovia Š.L. F. - manžel žalovanej, C. S. - dcéra žalovanej a N. I. - dcéra žalovanej majú absolútne priamy majetkový prospech na výsledku súdneho sporu. Ich svedecké výpovede v žiadnom prípade nemôžu byť vyhodnotené ako vierohodné a to už len z dôvodu, že ide o osoby, ktoré sa v budúcnosti stanú dedičmi v prvej dedičskej skupine po žalovanej. Je pochopiteľné, že títo svedkovia vypovedajú v prospech žalovanej, nakoľko výsledok sporu sa ich priamo týka a je im na prospech. Ich svedecké výpovede

považovala za nevierohodné.

3.2.2. Žalovaná uviedla vo svojej výpovedi zo 7. augusta 2018 : „V decembri 2016 sa mu zhoršil zdravotný stav a od tohto decembra teda po Silvestri a januári 2017 bol hospitalizovaný v nemocnici. Tento zdravotný stav sa mu zhoršil tak, že už mal problémy s chodením. V tomto čase už sebestačný nebol.“ Naopak Š. F. uviedol vo svojej výpovedi zo dňa 7. augusta 2018 : „Do augusta 2016 bol úplne sebestačný, až potom v septembri 2016 sa mu pohoršilo v tom zmysle, že spadol, kde ho dovedol nejaký sused domov.“

3.2.3. Skutočnosť, od akého obdobia poručiťel nebol sebestačný, považovala za kľúčovú v danej veci, avšak tu sa výpovede svedkov značne rozchádzajú. Taktiež ošetrojúci lekár MUDr. G. B. vo svojej výpovedi zo dňa 25. septembra 2018 potvrdil, že: „pán N. bol imobilný v podstate od tohto infarktu, teda od augusta 2016.“ Z výpovede žalovanej vyplýva, že nepravdivo uviedla, že pán N. bol sebestačný až do decembra 2016, keď jej manžel a ošetrojúci lekár pána N. tvrdili, že nebol sebestačný už od augusta 2016. Zároveň žalovaná, ako aj jej dcéry vypovedali na pojednávaní zo dňa 7. augusta 2018, že keď navštevovali poručiťela okrem nich tam nikdy nikto nebol prítomný, avšak Š. F. práve naopak vypovedal, že tam bola prítomná aj ona. Taktiež uviedol, že pri poslednej návšteve poručiťela dňa 10. februára 2017 bola prítomná aj ona, pričom žalovaná spolu s dcérami vypovedali, že pri tejto návšteve nikto iný prítomný nebol. Z ich výpovedí je jednoznačné, že sa snažia účelovo zatajiť jej prítomnosť pri ich návštevách poručiťela, aby sa tým zlepšilo procesné postavenie žalovanej. Vzhľadom na uvedené považovala svedecké výpovede Š. F., C. S. a N. I. za nepravdivé a vykonštruované v snahe prispieť k úspechu v súdnom spore žalovanej (manželky a matky).

3.2.4. Tvrdenie odvolacieho súdu, že prvoinštančný súd nekriticky pristúpil k hodnoteniu svedkýň navrhnutých ňou, považovala za nesprávne. Svedkyne navrhnuté ňou nemajú absolútne žiadny prospech na výsledku tohto sporu. To, že sa so žalobkyňou poznajú a sú susedami, resp. kamarátkami nikdy nepopreli. Sú vo veku, ktoré prakticky ani nie sú schopné prípravy nejakej krivej výpovede vzhľadom na ich rozumovú vyspelosť.

3.2.5. Pokiaľ ide o svedkyňu R. X., nie je jej kamarátkou, poznajú sa len skrz toho, že upratuje bránu na V. M. Č.. X. Svedkyňa vo svojej výpovedi zo dňa 25. septembra 2018 na otázku právnej zástupkyne „ako dlho registrujete, že žili v spoločnej domácnosti“ uviedla : „Ja môžem povedať len tých 6 rokov, od kedy upratujem. Registrujem len to, čo som videla. So žalobkyňou nie sme také kamarátky, aby sme spolu chodili na kávy, sme len susedy, čiže len to, čo registrujem.“

3.2.6. I Š. F. na pojednávaní dňa 7. augusta 2018 uviedol : „V januári 2017 už žil (poručiťel) naspäť vo svojom byte s tým, že sme poprosili žalobkyňu, aby sa o neho starala.“

3.2.7. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je rozporuplné, nakoľko v predmetnom konaní bolo nepochybne preukázané (výpoveď MUDr. B. z 25. septembra 2018), že poručiťel bol imobilný od augusta 2016 a bol odkázaný na pomoc inej osoby. Žalovaná nepreukázala spôsob, ako dochádzalo k poskytovaniu ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti o poručiťela 24 hodín/7 dní v týždni.

3.2.8. Poručiťel potreboval celodennú starostlivosť zahrňujúcu základné domáce práce, zabezpečenie stravy a hygienických potrieb, liekov, preberanie zásielok na pošte a neskôr už aj na vykonávanie všetkých činností vrátane dávkovania a podávania liekov, hygieny, podávania stravy (kŕmenia) a plienkovania. Všetky tieto činnosti vykonávala ona, čo nebolo v priebehu konania popreté žiadnou stranou ani svedkom. Žalovaná nepreukázala skutočnosť, že poručiťelovi zabezpečili napríklad opatrovateľku, bol umiestnený v domove sociálnych služieb.

3.2.9. Keďže s poručiťelom žili v spoločnej domácnosti po dobu 15 - tich rokov a tvorili pár ako druh a družka, považovala za absurdné a nelogické, aby ho opustila v jeho najťažších chvíľach tesne pred smrťou a nezdiala s ním spoločnú domácnosť. Nakoľko nebol sebestačný a vyžadoval si starostlivosť aj počas noci je nepochybné, že zdieľali spoločnú domácnosť aj počas noci.

3.3. Odvolací súd neprihliadal na kľúčový dôkaz, ktorým je Záznam o zhodnotení zdravotného stavu osoby (p. N.) zo dňa 17. februára 2017, kedy došlo k jeho úmrtiu. V zázname sa uvádza : „Priateľka ho našla v posteli, že nedýcha v noci.“ Ide o ďalší nezvratný dôkaz o tom, že s poručiťelom žili v spoločnej domácnosti, že aj spávala u poručiťela počas noci. Keďže ho našla, ako nedýcha v noci, je logické, že sa u poručiťela v noci nachádzala.

3.4. Tvrdenie svedkyne Z. R., že poručiťel bol imobilný 4-5 mesiacov pred smrťou, je pravdou, čo potvrdzuje aj MUDr. B. v zmysle imobility tak, že poručiťel už nedokázal opustiť domov, nakoľko nedokázal v sebe udržať moč a stolicu. Taktiež nosil plienky pre prípad nehody. Prebaľovaný ňou bol

však od decembra 2016. Je pochopiteľné, že svedkyňa takéto skutočnosti ohľadom intímnych záležitostí poručiťľa nevedela presne pomenovať a uviesť konkrétny dátum, kedy k nim dochádzalo. Zároveň svedkyňa pravdivo uviedla, že ju navštevovala následne v byte poručiťľa, keď sa k nemu presťahovali. Avšak počas hospitalizácie poručiťľa navštívila ju aj v jej byte, čo však neznamená, že keď sa žalobkyňa stretla so svedkyňou vo svojom byte, že nežila v spoločnej domácnosti s poručiťľom. Čo sa týka varenia, svedkyňa taktiež pravdivo uviedla, že ona pôvodne varila pre poručiťľa vo svojom byte, je to logické, mala tam lepšie vybavenie kuchyne. Keď sa poručiťľovi rapídne zhoršil zdravotný stav a nemohol ostať sám ani na chvíľu, vtedy premiestnila celé vybavenie kuchyne k nemu a varila u neho.

3.5. K nesprávnym záverom došiel odvolací súd, keď uviedol, že žalobkyňa najprv prezentovala, že v byte poručiťľa spala na zemi, neskôr už tvrdila, že spala na epedách a potom aj na nafukovačke. Ona úplne a pravdivo opísala spôsob svojho spánku u poručiťľa, taktiež podrobne opísala spôsob jej spánku u poručiťľa svedkyňa A. X.Š.. Pred odvolacím súdom dňa 23. septembra 2020 ona uviedla : „Ja som nemala kde spať, preto som zo začiatku spala na epedách, potom mi susedia doniesli nafukovačku, na ktorej som spala. Konkrétne sa jednalo o svedkyňu X.“ Svedkyňa X. pred odvolacím súdom dňa 23. septembra 2020 uviedla: „Žalobkyňa spala v byte poručiťľa na epedách, potom som doniesla nafukovačku, ja som naháňala aj rozťahovacie kreslo ale už sa mi to nepodarilo.“ Ona ako aj svedkyňa zhodne opísali spôsob spánku žalobkyne u poručiťľa, tvrdenie žalobkyne, že spala na zemi, logickým a gramatickým výkladom z toho vyplýva, že spala „na zemi,“ čo predstavuje miesto, kde spala, a spôsob ako spala bol najprv na epedách, následne „na zemi“ na nafukovačke. Tento fakt potvrdila aj svedkyňa Z. R., ktorá dňa 23. septembra 2020 pre odvolacím súdom uviedla : „Ja som vnímala, že poručiťľ spal na gauči a žalobkyňa spala na matracke.“

3.6. Výpoveď svedkyne R. X. pred odvolacím súdom zo dňa 23. septembra 2020, ktorá nebola v žiadnom blízkom, ani kamarátskom vzťahu s ňou, a ktorá súvisle opísala jej spolužitie a poručiťľa považovala za jeden z kľúčových dôkazov, ktorá súvisle opísala spolužitie žalobkyne a poručiťľa a vysvetlila dôvod, prečo sa žalobkyňa s poručiťľom z jej bytu na XX. poschodí následne presťahovali do jeho bytu na XX. poschodí.

3.7. Odvolací súd došiel k nesprávnym právnym záverom aj čo sa týka spoločného hospodárenia s poručiťľom. Ona, či jednotlivé svedkyne navrhnuté ňou, uviedli, že niektoré náklady si hradili každý z vlastných financií, iné si hradili spoločne. Pri spoločnej domácnosti nie je potrebné, aby všetky osoby prispievali na chod domácnosti v rovnakej miere, alebo aby prispievali výlučne finančne. Každý z členov domácnosti tak prispieva podľa svojich vlastných možností. Aj aktívny výkon domácich prác, respektíve starostlivosť o domácnosť možno považovať za spoločné podieľanie sa na potrebách domácnosti. V danom prípade sa podieľali na spoločnej domácnosti minimálne výkonom domácich prác, starostlivosťou o domácnosť ako je stravovanie, pranie, vedenie domácnosti, ona zabezpečovala dohľad nad poručiťľom, zabezpečovala uhrádzanie poplatkov spojených s užívaním bytu a tiež prespávala v byte s poručiťľom, čo správne vyhodnotil súd prvej inštancie.

3.8. Taktiež skutočnosť, že s poručiťľom mali od r. 2003 spoločnú vkladnú knižku, jednoznačne potvrdzuje, že žili v spoločnej domácnosti. Je nemyšliteľné, aby si dvaja ľudia, ktorí spolu nežijú v spoločnej domácnosti, založili spoločnú vkladnú knižku, kde vkladali nemalé finančné prostriedky. Ona vložila na ich spoločnú vkladnú knižku finančné prostriedky vo výške 150 000,- Sk v r. 2007. Na túto vkladnú knižku č. C. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXXXX si spoločne šetřili a táto vkladná knižka bola aj predmetom dedičského konania. Mala za to, že v prípade, ak by s poručiťľom ukončili vzájomné spolužitie minimálne v auguste 2016, je pochopiteľné, že by došlo aj k zrušeniu tejto vkladnej knižky a vysporiadaniu ich spoločných financií.

3.9. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu považovala za nedostatočné a nezrozumiteľné, keď odvolací súd na jednej strane uznal jej významnú rolu, ako aj fakt, že poručiťľovi na sklonku života pomáhala v chorobe, avšak na strane druhej tvrdil, že išlo viac o osobnú pomoc než starostlivosť o spoločnú domácnosť.

3.10. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za nezákonné a ničím neodôvodnené, napriek vykonanému rozsiahlemu dokazovaniu odvolací súd nedostatočne a nezrozumiteľne odôvodnil svoje rozhodnutie. Odvolací súd taktiež došiel k nesprávnym právnym záverom. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že s poručiťľom žili v spoločnej domácnosti po dobu 15 rokov až do jeho smrti. Je nepochybné, že mali vzájomné citové väzby, zúčastňovali sa spoločných rodinných akcií. Ich partnerský vzťah potvrdili nielen ňou navrhnutí svedkovia, ale aj samotná žalovaná a taktiež svedkovia

navrhnutí žalovanou. Ona bola jedinou osobou, ktorá stála po jeho boku 15 rokov a práve ona bola tá, ktorá mu poskytovala celodennú opateru a starostlivosť vzhľadom na jeho zdravotný stav. Považovala za absurdné a nelogické, aby tesne pred smrťou poručiteľa (minimálne od augusta 2016) pri jeho vážnych zdravotných problémoch presne v tento čas opustila spoločnú domácnosť s poručiťom a rozhodla sa viesť vlastnú domácnosť.

3.11. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

IV.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nesúhlasí s argumentáciou žalobkyne v dovolaní ohľadne rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré podľa žalobkyne je formalistické, nedostatočné a nezrozumiteľné s nesprávnym právnym posúdením.

4.1. Podľa jej názoru sa odvolací súd náležitým spôsobom vysporiadal so všetkými dôkazmi a v ich vzájomnej súvislosti ich právne správne zhodnotil.

4.2. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď.

4.3. Zároveň poukázala na čl. 6, čl. 15, § 200 CSP s tým, že odvolací súd zhodnotil všetky dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, ustálil, že poručiťel nežil so žalobkyňou v spoločnej domácnosti, odmietol podpísať závet pre žalobkyňu, býval vo svojom v jednoizbovom byte, ktorý mal riadne zariadený, vybavený od čias, keď bol v pracovnom pomere. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na vklad vo výške 150 000 Sk, z dôkazov bolo ustálené, že finančné prostriedky získala žalobkyňa z predaja svojej nehnuteľnosti a tieto peniaze neprináležali poručiťovi.

4.4. Z výpovede žalobkyne vyplynulo, že každý si výdavky spojené s chodom domácnosti hradil sám a v čase, keď poručiťel bol chorý a potreboval plienky, tieto si uhrádzal zo svojich prostriedkov, tak ako aj stravu.

4.5. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby najvyšší súd dovolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

V.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431

ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 251/03]. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

11.1. Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. Z judikatúry EŠLP, aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

13. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú

presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESEF a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivý súdny proces, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

15. I v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

17. Pokiaľ dovolateľka namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. V danom prípade dovolací súd došiel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené.

18.1. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe došiel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď došiel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku žalobkyne spočívajúcom vo vydaní dedičstva oprávnenému dedičovi podľa § 485 OZ.

19. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov dopustil nesprávností, keď došiel k záveru o nevierohodnosti svedectiev Š. F., C. S. a N. I. (opisujúcich život poručiteľa ako samotársky a jeho vzťah so žalobkyňou (len) ako susedský), a to jedine z dôvodu ich príbuzenského vzťahu so žalovanou, a preto mal za to, že svedkovia mali záujem na výsledku dedičského konania prostredníctvom tohto sporu. Naproti tomu svedkyňa R. X., G. I., A. X. a Z. R. prvoinštančný súd považoval za nestranné, majú za to, že „sú len susedami žalobkyne a poručiteľa.“ Jedine v prípade Z. R. súd prvej inštancie síce konštatoval, že je v

kamarátskom vzťahu so žalobkyňou, avšak táto skutočnosť sa v jeho závere o vierohodnosti aj tejto svedkyne bez bližšieho zdôvodnenia neprejavil.

19.1. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie pri hodnotení vierohodnosti svedeckých výpovedí evidentne precenil skutočnosť príbuzenského vzťahu Š. F., C. S. a N. I. so žalovanou a na strane druhej prvoinštančný súd celkom nekriticky pristúpil k hodnoteniu svedectva Z. R., G. I. a A. X., hoci medzi nimi je prítomný kamarátsky vzťah so žalobkyňou, ktorá celkom nepochybne (rovnako ako príbuzenský pomer) mohla vplývať na ich vierohodnosť, si podľa názoru odvolacieho súdu vyžiadala diametrálne odlišný prístup pri hodnotení ich svedectiev.

19.2. Pre posúdenie vierohodnosti svedkov, ktorých svedectvá boli pre napadnuté rozhodnutie kľúčové, odvolací súd tieto dôkazy zopakoval (§ 384 ods. 1 CSP) a podrobil ich náležitému vyhodnoteniu.

19.3. Odvolací súd poukázal na to, že pri hodnotení vierohodnosti výpovedí svedkýň G. I., A. X. a Z. R. nemožno prehliadnuť, že sama žalobkyňa vzťah k nim deklarovala ako blízky, s A. X. a Z. R. dokonca ako dôverný, pričom hodnotili kvalitu vzťahu so žalobkyňou svedkyne A. X., Z. R. i G. I..

19.4. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné blízky a dôverný vzťah medzi žalobkyňou a svedkyňami G. I., A. X. a Z. R. považovať za priateľský.

19.5. Odvolací súd sa sústredil na posúdenie vnútornej konzistentnosti výpovedí svedkýň G. I., A. X. a Z. R. a tiež súladu ich výpovedí s inými dôkazmi (bod 16., 17., 18. odôvodnenia), pričom uviedol, že popri jasných rozporoch v zásadných tvrdeniach, ktoré svedkyne nedokázali uspokojivo vysvetliť, boli ich výpovede v mnohých pasážach neisté, v odpovediach na položené otázky boli často vyhýbavé, pričom bola celkom evidentná svedkýň tiež snaha napomôcť žalobkyňi.

19.6. Zároveň odvolací súd poukázal aj na nesúrodosť tvrdení samotnej žalobkyne, ktorá najprv tvrdila, že plienky kupovala poručiťovi z jeho vlastných peňazí a následne prezentovala, že tak robila z peňazí spoločných a nakoniec prezentovala, že plienky, hygienické potreby, ale aj potraviny zakupovala z finančných prostriedkov čerpaných z účtu poručiťa. Vo vzťahu k spôsobu prípravy stravy najprv tvrdila, že od augusta 2016 varila len v byte poručiťa, pričom na tomto tvrdení kategoricky zotrvala aj po konfrontácii s odlišnými tvrdeniami svedkýň ohľadne tejto skutočnosti. Až následne svoje tvrdenie zmenila v tom zmysle, že najprv varila vo svojom byte, a že až následne varila u poručiťa. Alebo na jednom mieste uviedla, v súvislosti s interpretáciou okolností, za ktorých poručiť mesiaci december 2016 spadol, že do svojho bytu išla pre lieky a prezliecť sa (svedkyňa G. I. prezentovala, že žalobkyňa vo svojom byte varila večeru), na inom mieste zase, že lieky mala uložené v byte poručiťa. Tiež najprv prezentovala, že v byte poručiťa spala na zemi, neskôr už tvrdila, že spala na epedách a potom aj na nafukovačke. V zrejmom kontraste s jej tvrdením, že v byte poručiťa varila, lebo ho nemohla nechať samého, bol ňou uvádzaný fakt, že do svojho bytu sa mala chodiť prezliekať, vykonávať hygienické potreby a prať. Vo vzájomnej súvislosti tieto skutočnosti (že nechcela poručiťa nechávať samého a že vo svojom byte mala základné veci) stavajú do nelogickej polohy tvrdenie žalobkyne, že v čase hospitalizácie poručiťa žila v jeho byte.

19.7. Tieto skutočnosti podľa posúdenia odvolacieho súdu dostatočne osvedčovali sklon k účelovej interpretácii faktov žalobkyne a formulácia čestných prehlásení (ktorými z iniciatívy žalobkyne svedkyne Z. R. a A. X. výslovne potvrdili nepretržité spolužitie s poručiťom od roku 2002 až do jeho smrti, hoc podľa ich svedectiev na takéto komplexné vyjadrenie rozhodne nedisponovali dostatočnými informáciami) tiež schopnosť žalobkyne podsunúť svedkom vlastné hodnotenie faktov.

19.8. Na podklade týchto zistení odvolací súd dospel k záveru, že svedecké výpovede G. I., A. X. a Z. R. nemožno v žiadnom prípade považovať za vierohodný podklad pre záver podporujúci skutkovú variantu žalobkyne.

19.9. Pokiaľ ide o svedkyňu R. X., podľa názoru odvolacieho súdu vo svojej výpovedi potvrdila vo svojej podstate len skutočnosť, že pokiaľ robila u žalobkyne odpočet (spotreby médií), poručiť sa v byte žalobkyne zdržiaval. Odvolací súd mal za to, že výpoveď svedkyne nemala priamu výpovednú hodnotu k povahe spolužitia žalobkyne a poručiťa, už vôbec nie adresne vo vzťahu k rozhodnému obdobiu, pričom svedkyňa uviedla, že sa nevie vyjadriť k tomu, či v priebehu roku 2016 poručiť a žalobkyňa žili v jednom byte. Pokiaľ sa aj svedkyňa k sledovanému obdobiu v konkrétnych súvislostiach vyjadřila, v jej tvrdení „...vtedy sa (poručiť, pozn. odv. súdu) stiahol do bytu a vtedy p. K. chodila k nemu už variť, pretože potreboval celodennú starostlivosť“ rozhodne nemožno vzhliadnuť ani len náznak toho, aby žalobkyňa a poručiť zdieľali jednu a tú istú domácnosť. Obdobne takéto zistenie nepodporuje ani výpoveď svedka žalobkyne MUDr. G. B., ktorý sa, ako správne vyzdvihla žalovaná v odvolacom

konaní, vyjadril, že „...pokial' viem, na noc chodila spať žalobkyňa k sebe.“

19.10. Odvolací súd zdôraznil, že mimo týchto svedkov žalobkyňa na preukázanie trvalého spolužitia s poručiteľom v jednej domácnosti v rozhodnom čase nepredložila ani neoznačila dôkaz, ktorý by mal k tejto kľúčovej a medzi stranami spornej okolnosti priamu výpovednú hodnotu.

19.11. Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanom prípade nemožno na základe vykonaných dôkazov bezpečne a nad akékoľvek pochybnosti vyvodiť skutkový záver o trvalom (nepretrúšenom) spolužití žalobkyne a poručiteľa v jednej domácnosti v období jedného roka pred smrťou poručiteľa (v čase od 17. februára 2016 do 17. februára 2017).

19.12. Odvolací súd dodal, že v žiadnom prípade nemienil spochybniť ani to, že žalobkyňa a poručiteľ mali v určitom období k sebe citovo blízko, ani to, že tento ich vzťah mal rôzne prejavy, či už v podobe dispozičných oprávnení k účtom, splnomocnenia na preberanie pošty či rôznych foriem vzájomnej náklonnosti a pomoc a ani znevážiť fakt, že žalobkyňa poručiteľovi na sklonku jeho života pomáhala v chorobe.

19.13. Odvolací súd zdôraznil, že pre vznik dedičského titulu spoločijúcej osoby sa nezastupiteľne vyžaduje trvalé a nepretrúšené spolužitie s poručiteľom po určený čas, ktorá nebola v konaní z pohľadu odvolacieho súdu bezpečne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázaná, zvlášť vo vzťahu k poslednému polroku života poručiteľa, v ktorom v spolužití so žalobkyňou súčasne figurovali dve domácnosti a dominovala pohnútko viac osobnej pomoci než starostlivosti o spoločnú domácnosť.

20. Dovolací súd konštatuje, že z hľadiska základného rozloženia bremena tvrdenia a dôkazného bremena žalobkyňa bola povinná v konaní preukázať, že s poručiteľom žili v spoločnej domácnosti najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou a z tohto dôvodu sa poručiteľ i dovolateľka starali o spoločnú domácnosť (alebo dovolateľka bola odkázaná výživou na poručiteľa) a že je oprávneným dedičom po poručiteľovi.

20.1. Keďže dovolateľka v konaní neunesla dôkazné bremeno, nakoľko nepreukázala, že je oprávneným dedičom po poručiteľovi, nebolo jej možné v zmysle ustanovenia § 485 OZ poskytnúť ochranu v pozícii oprávneného dediča a priznať jej nárok voči žalovanej na vydanie majetku, ktorý má žalovaná z dedičstva po poručiteľovi.

20.2. Dovolací súd poukazuje na to, že civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňu naväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov poniesie aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo. (nález ústavného súdu z 9. júna 2020 sp. zn. I. ÚS 24/2019)

21. Otázka, či v tomto prípade žalobkyňa žila s poručiteľom v spoločnej domácnosti najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou a z tohto dôvodu sa poručiteľ i dovolateľka starali o spoločnú domácnosť (alebo dovolateľka bola odkázaná výživou na poručiteľa), je otázkou skutkovou, na ktorú je zamerané dokazovanie v konaní pred súdom prvej inštancie a prípadne aj pred odvolacím súdom. Dovolací súd však nie je súdom skutkovým, teda nemôže vecne prehodnocovať vyhodnotenie dôkazov súdmi nižšej inštancie a prijímať odlišné skutkové závery. Môže len na základe dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP preskúmať, či sa súdy nižšej inštancie nedopustili takého nesprávneho procesného postupu, ktorým by znemožnili strane, aby uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces

22. Dovolací súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS

465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však dovolanie na takýchto argumentoch nespočívalo.

23. Dovolací súd konštatuje, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany na spravodlivý proces (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

24. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

25. Vzhľadom na uvedené dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľka uvádzala v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

26. Keďže dovolateľka neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), dovolací súd dovolanie dovolateľky ako nedôvodné v zmysle ustanovenia § 448 CSP zamietol.

27. Dovolací súd žalovanej ako úspešnej v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.